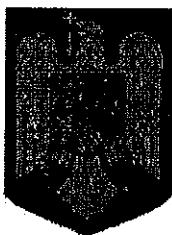

ROMÂNIA

**CURTEA DE APEL ALBA IULIA
COLEGIUL DE CONDUCERE**

**CĂTRE,
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
Completul pentru soluționarea recursurilor în interesul legii**

În conformitate cu prevederile art. 329 și următoarele Cod procedură civilă și art. 23 alin. 2 din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești aprobat prin Hotărârea CSM 387/2005, formulăm prezentul

RECURS ÎN INTERESUL LEGII

În vederea interpretării și aplicării unitare a disp. art. 50 alin. 3 din Legea 136/1995 privind asigurările și reasigurările din România în practică s-a constatat că nu există un punct de vedere unitar cu privire la posibilitatea acordării de despăgubiri rudelor celui vinovat de producerea accidentului, ca urmare a decesului produs din culpa exclusivă a victimei însăși, în cazul asigurării de răspundere civilă obligatorie, RCA.

Cadrul legal incident este următorul:

Art. 50 din Legea 136/1995

(1) Despăgubirile se acordă pentru sumele pe care asiguratul este obligat să le plătească cu titlu de dezdăunare și cheltuielile de judecată persoanelor păgubite prin vătămare corporală sau deces, precum și prin avarierea ori distrugerea de bunuri.

(2) În caz de vătămare corporală sau deces, despăgubirile se acordă atât pentru persoanele aflate în afara vehiculului care a produs accidentul, cât și

pentru persoanele aflate în acel vehicul, cu excepția conducătorului vehiculului respectiv.

(3) Se acordă despăgubiri și în cazul în care persoanele care formulează pretenții de despăgubiri sunt soțul (soția) sau persoane care se află în întreținerea proprietarului ori conducătorului vehiculului asigurat, răspunzător de producerea accidentului.

(4) Pentru avarierea sau distrugerea bunurilor, despăgubirile se acordă pentru bunurile aflate în afara vehiculului care a produs accidentul, iar pentru bunurile aflate în acel vehicul, numai dacă acestea nu erau transportate în baza unui raport contractual existent cu proprietarul sau cu utilizatorul vehiculului respectiv, precum și dacă nu aparțineau proprietarului, utilizatorului ori conducătorului vehiculului răspunzător de producerea accidentului.

Orientări jurisprudențiale:

I. Într-o primă orientare s-a apreciat că membrii familiei conducătorului vinovat de accident nu beneficiază de despăgubiri de la asiguratorul RCA ca urmare a vătămării sau decesului acestuia, aceștia nefiind considerați terțe persoane vătămăte.

Aceste instanțe au apreciat că din art. 50 al Legii nr. 136/1995 se înțelege ca legiuitorul obligă asiguratorul de răspundere civilă auto (RCA) să acorde despăgubiri pentru prejudicii de care asigurații săi răspund fata de terțe persoane prejudiciate prin accidente de autovehicule, cu excepția cazului în care persoana vătămata este chiar conducătorul autovehiculului responsabil de accident.

În conformitate cu art. 50 alin. 2 din Legea 136/1995 în caz de vătămare corporală sau deces, despăgubirile se acordă atât pentru persoanele aflate în afara autovehiculului care a produs accidentul, cât și pentru persoanele aflate în acel autovehicul, cu excepția conducătorului autovehiculului respectiv.

În conformitate cu art. 50 alin. 3 se acordă despăgubiri și în cazul în care persoanele care formulează pretenții de despăgubiri sunt soțul (soția) sau persoane care se află în întreținerea proprietarului ori conducătorului autovehiculului asigurat, răspunzător de producerea accidentului.

S-a apreciat că, față de prevederile art. 50 alin. 2 din Legea nr. 136/1995, conducătorul auto vinovat nu beneficiază de despăgubiri ca urmare a vătămării sale, iar pe cale de consecință nici pentru decesul sau nu pot exista beneficiari de daune, indiferent de relația de rudenie a celui care pretinde.

În ceea ce privește rudele șoferului care a produs accidentul rutier, conform art. 50 alin. 3 din Legea nr. 136/1995, legiuitorul a stabilit ca pot primi despăgubiri soția sau persoanele aflate în întreținerea proprietarului sau conducătorului auto vinovat, cu condiția ca persoanele respective să fi fost ele înșiși vătămăte/decedate în accident, deci să fi fost victime directe ale evenimentului, nicidecum să solicite daune în calitate de rude apropiate ale conducătorului auto.

Prin urmare, s-a apreciat că dispoziția a fost inserată în lege tocmai pentru ca aceștia să nu fie excluși de la despăgubire în cazul în care sunt victime directe, având în vedere că sunt rude ale conducătorului auto vinovat de producerea accidentului.

De asemenea, s-a apreciat că pentru antrenarea răspunderii asiguratorului în temeiul art. 50 din Legea 136/1995, este necesar să se constate existența tuturor elementelor răspunderii civile delictuale ale asiguraților RCA – conducători auto vinovați pentru accident, or în cazul decesului conducătorului auto exclusiv vinovat de producerea accidentului lipsesc elementele răspunderii civile delictuale și deci nu poate fi antrenată răspunderea contractuală a asiguratorului RCA, răspunderea asiguratorului grefându-se întotdeauna pe răspunderea delictuală a asiguratului, neexistând deci răspunderea asiguratorului în lipsa unei fapte ilicite a asiguratului sau.

Cu alte cuvinte, s-a apreciat că pentru a putea fi angajată răspunderea contractuală a societății de asigurare este necesar ca în prealabil obligația de plată a despăgubirilor să fie stabilită în sarcina asiguratului. Altfel spus, este necesară stabilirea răspunderii civile delictuale pentru fapta proprie pentru a putea fi angajată ulterior răspunderea contractuală a asiguratorului. Numai în aceste condiții și doar dacă autorul faptului delictual nu a achitat persoanei vătămate cuantumul despăgubirilor la care a fost obligat, asiguratorul urmează să fie obligat să achite contravaloarea despăgubirilor datorate de asigurat în limitele contractului de asigurare.

Având în vedere că șoferul vinovat exclusiv în acel accident nu a săvârșit o faptă ilicită în urma decesului său, s-a apreciat că nu există nicio răspundere civilă delictuală a victimei - autoare a accidentului și în consecință, nu operează nici răspunderea contractuală a asiguratorului RCA.

Prin urmare, rudele șoferului vinovat nu sunt îndreptățite să beneficieze de despăgubiri de la asiguratorul RCA după decesul acestuia, decât în situația în care membrii familiei asiguratului sunt vătămați corporal ori au decedat, fie că au fost pasageri în vehicul, fie că se aflau în afara acestuia, însă aceste daune sunt acordate pentru vătămarea corporală sau decesul lor, și nu pentru vătămarea sau decesul asiguratului vinovat de accident - rudă cu ei.

Un alt argument în acest sens a fost găsit în art. 27 din Anexa Normă la Ordinul nr. 14/2011 al CSA în care sunt enumerate excluderile din categoria riscurilor acoperite, astfel:

Art. 27

Asiguratorul nu acordă despăgubiri pentru:

1. cazurile în care proprietarul, utilizatorul sau conducătorul vehiculului vinovat nu are răspundere civilă, dacă accidentul a fost produs:

- a) într-un caz de forță majoră;
- b) din culpa exclusivă a persoanei prejudiciate;
- c) din culpa exclusivă a unei terțe persoane, cu excepția situațiilor prevăzute la art. 26 alin. (2) pct. 5;

2. prejudiciile produse bunurilor aparținând conducătorului vehiculului răspunzător de producerea accidentului, precum și cele produse ca urmare a vătămării corporale sau decesului acestuia, indiferent cine solicită aceste despăgubiri.

S-a apreciat că acest din urmă text de lege prevede că asiguratorul RCA nu acorda despăgubiri pentru prejudiciile suferite de conducătorul vehiculului vinovat de evenimentul rutier, iar pe cale de consecință nici rudele acestuia nu sunt îndreptățite să primească despăgubiri pentru decesul sau vătămarea corporală a rudei lor vinovate de accident.

Aceste instanțe au considerat că fi absurd să se considere ca legiuitorul a avut în intenție, atât prin legea specială cât și prin dreptul comun, obligarea asiguratorului RCA să achite cheltuielile de înmormântare ale asiguratului său vinovat de producerea accidentului, sau să plătească pur și simplu întreținerea familiei acestuia și plata daunelor morale ca urmare a suferinței pricinuite de deces, ceea ce ar transforma asigurarea RCA într-o veritabilă asigurare de viață.

Suferința pentru decesul conducătorului auto nu constituie „risc al asigurat” în sensul Legii 136/1995, în condițiile în care acesta este vinovat de producerea accidentului.

Astfel, s-a arătat că, spre deosebire de asigurările de persoane, legiuitorul a instituit în cazul asigurărilor obligatorii, obligații de răspundere civilă pentru prejudicii produse prin accidente de vehicule, ca asiguratorul să acopere prejudiciile terților și nu ale propriei persoane a asiguratului răspunzător de producerea accidentului ori a moștenitorilor acestuia, cu excepția celor din urmă, dacă au suferit direct vătămări corporale prin producerea accidentului, situație în care ar putea dobândi calitatea de terți păgubiți ca urmare a faptei delictuale a asiguratului.

În sprijinul acestei orientări jurisprudențiale, în conformitate cu care rudele conducătorului auto vinovat de producerea accidentului nu pot fi considerate terțe persoane vătămate, iar acțiunile lor nu pot fi admise, pentru faptul că nu au fost victime directe în acele accidente, în sensul că aceștia nu au suferit vătămări în urma evenimentului rutier produs de șoferul ruda cu ei, sunt anexate următoarele hotărâri judecătorești irevocabile:

- Decizia nr. 2436/2014 pronunțată de ÎCCJ în dosar nr. 7291/107/2012 – Anexa 3,

- Decizia nr. 988/2014 pronunțată de ÎCCJ în dosar nr. 1351/99/2012 – Anexa 4,

- Decizia 2487/2013 pronunțată de ÎCCJ în dosar nr. 4788/110/2011 – Anexa 5,

- Decizia 2246/2013 pronunțată de ÎCCJ în dosar nr. 3217/114/2011 – Anexa 6,

- Decizia nr. 4327/2013 pronunțată de ÎCCJ în dosar nr. 7077/3/2011 – Anexa 7,

- Decizia nr. 127/2014 pronunțată de ÎCCJ în dosar nr. 1658/108/2012- Anexa 8,
- Decizia nr. 2895/2014 pronunțată de ÎCCJ în dosar nr. 73128/3/2011 – Anexa 9,
- Decizia 3455/2014 pronunțată de ÎCCJ în dosar nr. 46242/3/2012 – Anexa 10,
- Decizia civilă nr. 376/2014 pronunțată de Curtea de Apel București în dosar nr. 24273/3/2013, rămasă irevocabilă prin nerecurare, Anexa nr. 12,
- Decizia civilă nr. 520/2014 pronunțată de Curtea de Apel București în dosar nr. 26137/3/2012, rămasă irevocabilă prin Decizia 858/2015 a ÎCCJ prin care s-a luat act de renunțarea reclamantilor la judecata cererii de recurs – Anexa 13,
- Decizia 987/2014 pronunțată de Curtea de Apel București în dosar nr. 3071/3/2014, Anexa 14,
- Decizia 152/2014 pronunțată de Curtea de Apel Craiova in dosarul nr. 1577/63/2013* rămasa irevocabila prin nerecurare - Anexa nr. 15,
- Decizia nr. 390/26.09.2014 pronunțata de Curtea de Apel Tg. Mureș in dosarul nr. 1854/96/2013 cu mențiunea ca la fond si in apel reclamantul TOVISI HUNOR KRISZTIAN nu a primit daune după decesul tatălui sau Tovisi Botond-Istvan vinovat exclusiv de producerea accidentului, in schimb reclamantul a primit daune după decesul mamei sale Tovisi Eniko aflata ca pasager in autoturismul condus de soțul sau - Anexa nr. 16,
- Sentința civila nr. 267/2014 pronunțata de Tribunalul Arad in dosarul nr. 8075/108/2013 - Anexa nr. 17.

II. Într-o altă orientare s-a apreciat că membrii familiei conducătorului vinovat de accident pot beneficia de despăgubiri, aceștia intrând în noțiunea de terțe persoane.

Aceste instanțe au apreciat că, potrivit art. 49 din Legea 136/1995 și art. 26 din Norma privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă pusă în aplicare prin Ordinul CSA nr. 5/2010, asigurătorul are obligația de a despăgubi în baza contractului de asigurare partea prejudiciată pentru prejudiciile suferite în urma accidentului produs prin intermediul autovehiculului asigurat indiferent de locul unde s-a produs accidentul, atât în timpul deplasării cât și în timpul staționării, indiferent dacă accidentul s-a produs datorită instalațiilor sau dispozitivelor cu care era echipat autovehiculul, ori s-a produs din culpa conducătorului auto, inclusiv în cazurile în care la data accidentului, conducătorul auto a condus fără consimțământul explicit sau implicit al asiguratului, sau nu este titularul unui permis care să îi dea dreptul să conducă autoturismul respectiv.

Potrivit art. 51 din lege, despăgubirile se acordă și atunci când cel care conducea autovehiculul, răspunzător de producerea accidentului, este o altă persoană decât asiguratul, precum și în situația în care autorul accidentului a

rămas neidentificat, dacă vehiculul care a produs accidentul a rămas neidentificat, dacă vehiculul care a produs accidentul este identificat și asigurat.

S-a reținut că în asigurarea de răspundere civilă obligatorie, cazul asigurat constă în accidentul cauzator de prejudicii terțelor persoane, indiferent dacă persoana vinovată de producerea accidentului este sau nu identificată și indiferent că este sau chiar persoana asigurată, ceea ce impune un caracter preponderent *intuitu rei* acestui tip de asigurare, deoarece esențială este implicarea în accident a autovehiculului asigurat, nicidecum a persoanei asiguratului. Cu alte cuvinte, principala condiție a antrenării răspunderii asiguratorului RCA este aceea ca autoturismul implicat în accident să fie identificat și asigurat.

S-a arătat că din redactarea clară a textului art. 50 alin. 3 al legii 136/1995 rezultă că legiuitorul a înțeles să acorde familiei conducătorului vinovat de producerea accidentului o protecție comparabilă cu cea acordată victimelor directe ale accidentului, respectiv dreptul la despăgubiri pentru daunele morale sau materiale acoperite de asigurarea RCA în condițiile în care paguba produsă își are cauza în accidentul produs prin intermediul autovehiculului asigurat.

A considera că dreptul la despăgubiri recunoscut familiei conducătorului auto vinovat de producerea accidentului funcționează numai în ipoteza în care sunt victime directe, respectiv în caz de vătămare corporală sau deces deoarece se aflau în autoturism sau în afara lui, conform art. 50 alin. 2, lipsește de orice finalitate și efecte conținutul art. 50 alin. 3, deoarece într-o atare interpretare membrii familiei conducătorului auto vinovat au la dispoziție prevederile alin. 2 fără să mai fie necesară o mențiune specială în ceea ce îi privește, fiind victime directe ale accidentului auto.

În sprijinul acestei orientări jurisprudențiale, în conformitate cu care rudele conducătorului auto vinovat de producerea accidentului pot fi considerate terțe persoane vătămate, iar acțiunile lor trebuie admise, chiar dacă nu au fost victime directe în acele accidente, în sensul ca aceștia nu au suferit vătămări în urma evenimentului rutier produs de șoferul rudă cu ei, sunt anexate următoarele hotărâri judecătorești irevocabile:

- decizia civilă nr. 884/5.03.2013 pronunțată de ÎCCJ în dosar nr. 54767/3/2010, Anexa 18,
- decizia civilă nr. 904/5.03.2013 pronunțată de ÎCCJ în dosar nr. 7962/99/2011, Anexa 19,
- decizia civilă nr. 2473/27.06.2014 pronunțată de ÎCCJ în dosar nr. 8533/3/2011, cu mențiunea că în fond și în apel acțiunea reclamanților, rude cu șoferul vinovat și decedat, a fost respinsă, însă în recurs s-a apreciat că aceștia trebuie să beneficieze de daune, cauza fiind trimisă spre rejudecare, Anexa 20,
- decizia civilă nr. 1921/28.05.2014 pronunțată de ÎCCJ în dosar nr. 1307/2/2013, Anexa 21,
- decizia civilă nr. 3707/21.11.2014 pronunțată de ÎCCJ în dosar nr. 427/85/2013*, cu mențiunea că în fond și în apel acțiunea reclamantelor, rude cu

șoferul vinovat și decedat, a fost respinsă, însă în recurs s-a apreciat că acestea trebuie să beneficieze de daune, cauza fiind trimisă spre rejudecare, Anexa 22.

Față de cele prezentate mai sus, este evident că problema de drept prezentată prin intermediul acestui recurs (art. 50 din Legea 136/1995) este interpretată diferit de instanțele din țară, dar în special de Înalta Curte de Casație și Justiție, cele mai multe hotărâri judecătorești rămânând irevocabile la nivelul acestei instanțe.

În consecință, potrivit practici judecătorești anexate soluțiile la care s-au oprit instanțele naționale nu sunt unitare, fiind întrunite condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 329 și 330 din vechiul Cod de procedură civilă, astfel că vă solicităm să admiteți prezentul recurs în interesul legii urmând a stabili care dintre instanțele judecătorești au interpretat și aplicat corect dispozițiile legale incidente.

Cu deosebită considerație,

Colegiul de Conducere al Curții de Apel Alba Iulia

**Președinte
Alexandra Iuliana Paștiu**

Alba Iulia
3 iunie 2015

Domnului/doamnei președinte al Înaltei Curți de Casație și Justiție